

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์
เรื่อง การตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ
ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

โดย

นายสมพร เดชกมล

รหัสประจำตัว ๓๔๔๘

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
ตามหลักสูตรพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับชำนาญการขึ้นไป รุ่นที่ ๓๔
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ
ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

โดย นายสมพร เดชกมล

๑. โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบตามพระราชบัญญัติ
โรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้จัดทำโครงการปฏิบัติราชการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและสนับสนุน
การดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน
ของโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้จัดทำโครงการ
มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ความเห็นทางกฎหมาย แนะนำ ตอบข้อหารือ ศึกษา รวบรวมปัญหา อุปสรรค
ในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว ยกร่าง แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน เห็นว่า
มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
โรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการบริหารดำเนินการให้มีการตรวจสอบ
บัญชีของโรงเรียนในระบบ เพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของโรงเรียนในระบบภายใน
หนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชนกำหนด และมาตรา ๓๑ (๘)^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่บัญญัติว่า
ให้คณะกรรมการบริหารของโรงเรียนในระบบมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา
(คณะที่ ๘) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๓๒/๒๕๕๖^๓ ว่า การตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ
ต้องกระทำโดยผู้สอบบัญชีที่คณะกรรมการบริหารของโรงเรียนในระบบแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ
และแสดงความเห็นต่องบการเงินของโรงเรียนในระบบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชนกำหนด และผู้ที่จะเป็นผู้สอบบัญชีของโรงเรียนในระบบได้ต้องเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

^๑ มาตรา ๔๗ ให้คณะกรรมการบริหารดำเนินการให้มีการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ
เพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของโรงเรียนในระบบภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชี ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการบริหารของโรงเรียนในระบบมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) ให้ความเห็นขอรายงานประจำปีงบการเงินประจำปี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดที่มาและคุณสมบัติผู้สอบบัญชี
ของโรงเรียนเอกชนในระบบโดยคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓๒/๒๕๕๖

ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี^๔ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะกำหนดที่มาและคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีของโรงเรียนในระบบให้แตกต่างไปจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่ได้ ดังนั้น จึงทำให้การตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบต้องกระทำโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชีเท่านั้น ผู้จัดทำโครงการพบว่า อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการสอบบัญชีตามที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ออกคำแนะนำในการกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการงานสอบบัญชี^๕ ดังตัวอย่างตารางการคำนวณระดับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี จำนวนเงินต้นทุนสูงสุดอยู่ที่ ๘๕,๓๒๐ บาท ถึง ๘๕,๔๐๐ บาท ซึ่งเมื่อคำนวณกับจำนวนโรงเรียนในระบบ ๓,๙๕๗ โรงเรียน^๖ จะทำให้เห็นว่า ต้นทุนค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบแต่ละรอบปีบัญชี มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๓๗,๖๑๑,๒๔๐ บาท ถึง ๓๓๗,๙๒๗,๘๐๐ บาท ส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองหรือนักเรียน จำนวน ๒,๐๘๐,๓๒๕ คน^๗ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามที่โรงเรียนในระบบเรียกเก็บในรูปของค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นตามมาตรา ๓๒^๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ผู้จัดทำโครงการเห็นว่า การตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบยังเป็นมาตรการสำคัญที่ยังสามารถใช้เป็นกลไกตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนในระบบให้เกิดความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลได้ ฉะนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗^๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องมีมาตรการ หรือปรับปรุงแก้ไข

^๔ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการสอบบัญชีหรือให้เอกสารใดต้องมีผู้สอบบัญชีลงลายมือชื่อรับรองหรือแสดงความเห็น ห้ามมิให้ผู้ใดลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีรับรองเอกสาร หรือแสดงความเห็นในฐานะผู้สอบบัญชีเว้นแต่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือเป็นการกระทำในอำนาจหน้าที่ทางราชการ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, “คำแนะนำในการกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการงานสอบบัญชี,” (ธันวาคม ๒๕๖๕): ๑-๕.

^๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ระบบ Single Sign-On. สืบค้นจาก : <https://pedc.opec.go.th/admin/infomenu>

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^๘ มาตรา ๓๒ การกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียนในระบบให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการการศึกษา ค่าตอบแทนครูที่มีความรู้และความสามารถที่ดี และค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการขยายกิจการและผลตอบแทน

ฯลฯ

ฯลฯ

ค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นตามวรรคหนึ่งให้ประกาศไว้ในที่เปิดเผยในโรงเรียนในระบบ และโรงเรียนในระบบจะเรียกเก็บเงินอื่นใดจากผู้ปกครองหรือนักเรียนนอกจากที่กำหนดตามวรรคหนึ่งไม่ได้

^๙ มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

มาตรการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ โดยคำนึงถึงความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายเทียบกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการตามกฎหมายเพื่อให้เหลือกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นและไม่เป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

(๑) กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาใด

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้การจัดตั้งโรงเรียนเอกชนต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต กำหนดหลักการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระบบให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารเพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนในระบบให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อแก้ไขปัญหารณที่โรงเรียนในระบบต้องจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง ประกอบกับบุคลากรของโรงเรียนในระบบยังขาดความเข้าใจที่แท้จริง เกิดความผิดพลาดในการจัดทำบัญชี จึงแก้ไขให้คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดวางระบบและการจัดทำบัญชี เพื่อให้เกิดความสะดวกและไม่เป็นภาระแก่โรงเรียนในระบบ และกรณีการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบที่ต้องดำเนินการภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชี ทำให้โรงเรียนในระบบไม่สามารถดำเนินการได้ทัน จึงแก้ไขระยะเวลาในการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของโรงเรียนในระบบ ให้กระทำภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชีให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการยื่นเสียภาษีของนิติบุคคล

(๒) มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย/กฎ

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กำหนดให้การจัดตั้งโรงเรียนเอกชนต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต และกำหนดหลักการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระบบให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนในระบบ ให้มีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือผู้อนุญาต ซึ่งมาตรการสำคัญที่ใช้ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบ เช่น มาตรา ๔๖^{๑๐} กำหนดให้โรงเรียนในระบบจัดวางระบบและจัดทำบัญชีการเงิน

^{๑๐} มาตรา ๔๖ ให้ผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดวางระบบและจัดทำบัญชีการเงินและบัญชีอื่นของโรงเรียนในระบบตามแบบและระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

โรงเรียนในระบบต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

และมาตรา ๔๗ ประกอบกับมาตรา ๓๑ (๘)^{๑๑} กำหนดให้มีการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นองค์กรภายนอกที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพ ในพระบรมราชูปถัมภ์ อันจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบ ตามหลักธรรมาภิบาล

(๓) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันมีโรงเรียนในระบบที่อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ๒ ประเภท รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓,๙๕๗ โรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนในระบบ ประเภทสามัญศึกษา จำนวน ๓,๗๑๐ โรงเรียน และโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ จำนวน ๒๔๗ โรงเรียน^{๑๒} ซึ่งไม่ได้จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เนื่องจากอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี มีจำนวนเงินต้นทุนสูงถึง ๘๕,๔๐๐ บาท ต่อรอบปีบัญชี ทำให้เกิดต้นทุนแก่โรงเรียนในระบบ รวมทั้งสิ้น ๓๓๗,๙๒๗,๘๐๐ บาท ส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองหรือนักเรียน จำนวน ๒,๐๘๐,๓๒๕ คน ที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามที่โรงเรียนในระบบเรียกเก็บในรูปของค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น เมื่อคำนึงถึงความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่รัฐจะได้รับจากการบังคับตามกฎหมายให้โรงเรียนในระบบดำเนินการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เพียงเพื่อการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบว่ามีการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในระบบ หรือไม่เท่านั้น โดยไม่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐตั้งเช่นกรณีการยื่นรายการและชำระภาษีของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองตามมาตรา ๖๙^{๑๓} แห่งประมวลรัษฎากร และการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ ประกอบกับมาตรา ๓๒^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเทียบกับภาระของโรงเรียนในระบบ และผู้ปกครองหรือนักเรียน รวมทั้งทรัพยากรที่ใช้บังคับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าวแล้วเห็นว่า ไม่คุ้มค่าและไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ และ ๒, ข้างต้น

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๓} มาตรา ๖๙ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการคำนวณภาษีตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๕ ทวิ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ เกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย กำไรสุทธิและรายการอื่น ๆ ต่อเจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่อธิบดีกำหนด พร้อมด้วยบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุน บัญชีรายรับรายจ่าย หรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่ายที่มีบุคคลตามมาตรา ๓ สัตต ตรวจสอบและรับรองในรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าว แล้วแต่กรณี

^{๑๔} มาตรา ๑๑ วรรคสี่ งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุนสินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินสองหมื่นบาท

๑.๒ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๓๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วว่า โรงเรียนในระบบไม่จัดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี สาเหตุเกิดจากอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีจำนวนต้นทุนสูง ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อผู้ปกครองหรือนักเรียนให้ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามที่โรงเรียนในระบบเรียกเก็บในรูปแบบของค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ดังนั้น เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบ และลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองหรือนักเรียนลง รวมทั้งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ต้องการให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบตามหลักธรรมาภิบาล จึงเห็นควรมีมาตรการจูงใจ และแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ ดังนี้

(๑) กำหนดมาตรการจูงใจให้โรงเรียนในระบบตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรเสนอมาตรการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการงานสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำหรับกิจการของโรงเรียนในระบบให้มีจำนวนน้อยกว่ากิจการของนิติบุคคลเอกชนอื่นที่มุ่งแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน ต่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในระบบ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองหรือนักเรียนของโรงเรียนดังกล่าว รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบตามหลักธรรมาภิบาล

(๒) แก้ไขมาตรการทางกฎหมายตามมาตรา ๔๗ กำหนดให้โรงเรียนในระบบยื่นงบการเงินต่อผู้อนุญาตภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชี ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือผ่านช่องทางอื่น แล้วแต่กรณี และกำหนดให้ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชี คณะกรรมการบริหารต้องดำเนินการให้มีการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่โรงเรียนการกุศลหรือโรงเรียนในระบบที่มีทุนไม่เกิน ๕ ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท หรือรายได้รวมไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด โดยการเทียบเคียงกับมาตรา ๑๑ วรรคสี่^{๑๔}

^{๑๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๔, ข้างต้น

แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับข้อ ๑^{๑๖} แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๔๔

๑.๓ ข้อเสนอแนะ

- เห็นควรให้คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหรือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเสนอมาตรการจูงใจให้โรงเรียนในระบบดำเนินการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ พิจารณาออกคำแนะนำในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการงานสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สำหรับกิจการของโรงเรียนในระบบให้มีจำนวนน้อยกว่ากิจการของนิติบุคคลเอกชนอื่นที่มุ่งแสวงหากำไรมาแข่งขันกัน เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในระบบ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองหรือนักเรียนของโรงเรียนดังกล่าว รวมทั้งเสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบตามหลักธรรมาภิบาล

- เห็นควรยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ให้โรงเรียนในระบบยื่นงบการเงินต่อผู้อนุญาตภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการบริหารดำเนินการให้มีการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบเพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของโรงเรียนในระบบภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชี เว้นแต่งบการเงินของโรงเรียนการกุศลหรือโรงเรียนในระบบที่มีทุน สิทธิทรัพย์ หรือรายได้รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีของโรงเรียนในระบบ ให้เป็นไปตามประกาศของโรงเรียนในระบบ

ให้คณะกรรมการบริหารจัดสรรผลตอบแทนที่ได้จากการดำเนินการของโรงเรียนในระบบให้แก่ผู้รับใบอนุญาตตามที่เห็นสมควร เว้นแต่ผลตอบแทนจากการดำเนินการของโรงเรียนการกุศลให้คณะกรรมการบริหารจัดสรรให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

^{๑๖} ข้อ ๑ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สิทธิทรัพย์ และรายได้ ทุกรายการไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(๑) ทุนห้าล้านบาท

(๒) สิทธิทรัพย์รวมสามสิบล้านบาท

(๓) รายได้รวมสามสิบล้านบาท

ทั้งนี้ หากมีมาตรการดังกล่าวจะสามารถช่วยเหลือโรงเรียนในระบบ และผู้ปกครองหรือนักเรียนได้ โดยเฉพาะโรงเรียนในระบบที่เป็นโรงเรียนการกุศล ซึ่งมีจำนวน ๖๓๑ โรงเรียน สามารถลดต้นทุนลง รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๕๓,๘๘๗,๔๐๐ บาท และลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองหรือนักเรียนของโรงเรียนดังกล่าวได้ทั้งสิ้นจำนวน ๔๒๒,๓๕๗ คน^{๑๗}

๒. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนี้

ผู้จัดทำโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มากขึ้น และสามารถเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อมีมาตรการ หรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีของโรงเรียนในระบบ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในระบบและลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองหรือนักเรียน รวมทั้งยกระดับความโปร่งใสในการดำเนินกิจการของโรงเรียนในระบบตามหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าว และทำให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและไม่เป็นภาระแก่ประชาชนตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอีกด้วย

^{๑๗} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น